

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZALLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor a. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
Ára évenként 3 ft. o. é. Hirdetési ár: egyházas sorát először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. é. s minden hirdetés után 30 kr. helyegj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.
A nyilatkozati cikkek sora után 15 ft. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

K. KÖZLÖNY

oct.—dec. folyamára.

Lapunk előfizetési ára:

Egészévre	12 forint.
Félévre	6 "
Évnyegyedre	3 "

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János középútcái könyvkereskedésébe bérmentve küldendők, hol a lapok pontos szétosztásáról gondoskodva van.

Kolozsvár, october 1.

(D) Még él azon uralkodó, ki az 1847-i erdélyi országgyűlés által ajánlott törvényeket szentesítette; koronája nehéz gondjait, az örökösödési törvény által megszabott uton, az ő és egyenes következője lemondása folytán szállítá át a mostani uralkodó főségre.

A törvényhozásnak az országgyűlés mellett, a mostani erdélyi publicisták felfogása szerint is, annyira főtényezője az uralkodó, miképp Rannicher ur a kormánypadon, szemben a románokkal, nem egyszer hivatkozott arra, hogy ezt vagy amazt a módosítást a kormány nem fogja ajánlani, s így természetesen a főség sem fogja megerősíteni.

Ezen elv szerint tehát az uralkodó az országgyűlés által projectált törvényt denegálhatja és így a törvény sokkal inkább az uralkodó, mint a nemzet hatalmának következménye; mert hisz a kormány szövegének nyilatkozatai szerint az országgyűlési projectumokból a király csak azt erősíti meg, a mit akar.

Ez valóban régebben is jobbadán így gyakoroltatott s nem is akarunk czúttal ez ellen kikelni, csak azt constatirozni, hogy a mostan folyó országgyűlés s különösen a kormány szónokának felfogása szerint, a törvény sokkal inkább hozatik az uralkodó, mint az ország által, sőt az országgyűlés tetleges gyakorlata szerint viszonyosság többé a törvényhozás e két tényezője közt éppen nincsen.

Ez tetteg be van bizonyítva, mert az ő Fősége által kiadott octoberi diploma és februári patens, mely a régi alkotmányos viszonyt tetemesen módosította, az országgyűlés által kétségbe nem hozatott, sőt a gyűlés még meg sem hallgatta azon képviselők nyilatkozatát, a kik ama kegyelmileg engedett álláspont helyett a jogfolytonosságra akartak támaszkodni (a mit közbevetésként az országgyűlés különben helyesen tett, mert azt hisszük, hogy egy gyűlés előtt, melyet a kilépett képviselők illegitimnek tekintettek, magukat legitimálni nem is akarhattak); míg ellenben az országgyűlés többsége által hozott törvényekre nézve Rannicher ur többször kimondá, hogy az nem fog szentesített.

Világos tehát, hogy minden törvény sokkal inkább az uralkodó, mint a nemzet hatalmának kifolyása, és így a hozott törvényen elkövetett tiszteletlenség sokkal inkább sérti az uralkodót, mint a törvényhozásnak másik — s a mint kimutatva volt — kisebb hatáskörű tényezőjét: az országszerveletet.

Rannicher ur még nem tilt a kormánypadon, midőn azt tette fel, hogy Erdély képes volt I. Ferenc és V. d. Ferdinand császár ő felségeikkel politikai komédiát játszani; nekünk, a kik nyíltan ellenzékieknek valljuk magunkat, dynasticus érzelmünk eliszonyodott e nyilatkozattól, s ez iszonyunkat nem is mel-

lőztük kifejezni; mi, midőn hatalmunk volt, el nem tűrtük az ily hangot apostoli királyaink állása irányában, és im Rannicher ur a kormánypadon is folytatja e tiszteletlenséget, sőt szász pályatársainak winket ad a kormány padjáról, hogy a még császári méltóságban élő Ferdinand ő Felsége által szentesített s a fenkimitott törvényhozási helyzet szerint sokkal inkább ő Felsége, mint az ország hatalmából kifolyt 1847-ki törvényt „igazságtalan zsarnok” törvénynek nevezzék. Így tette magáévá a sept. 28-i ülésben Budacker ur Rannicher ur nyilatkozatát az 1847-i VI. d. törvényekről, utána mondván, hogy e törvény uralomra törő zsarnok törvény.

És vajlon, ha a mostan élő és uralkodó főségről szabad nekünk is feltenni, a mint előzőről Rannicher és Budacker urak feltették, nem éppen egy uralomra törő és zsarnok törvény lenne mind az, a mit most hoznának midőn az 1847-iki törvényről a mostani csak egy nyelvel ismer többet, midőn 47 a magyar és a német nyelvnek adta meg illető hatáskörökben a szabad forgalmat, míg a mostani csakis egy lépéssel ment tovább, megadván a románoknak is azt, a mit a más kettő birt; de megtagadva az örménytől, zsidótól, olasztól, cigánytól, kik szintén elegenden élnek e hazában.

Hol kezdődik, vagy hol végződik, kérdjük, a törvényhozás zsarnokságának soritása? Ha a rendszeres fejlődés, a fejlődés elemibb álláspontját mindig zsarnokivá teszi, ki fogja, kérdjük, fölmentheti a mostani törvényhozást a zsarnokság vádjá alól?

És kivált, midőn a mint egyik szász követ elég élesen jegyezte meg, a kormány részéről látjuk a hyperliberalismust a mult idők uralkodói s országgyűlései irányában.

Ha 1847-ben az eddigi holt latin nyelv helyett Erdély az élő s használatra kiművelt nyelveket alkalmazá, nem haladás volt-e ez, s volt-e a magyar nyelvnek a németnél még terjedelmesebb alkalmazása által valami zsarnokság elkövetve, midőn abba a német elem, a szász nemzet is beleegyezett?

E nyelvtörvény, csak a románoknak praedjudicialhatott volna, a mennyiben a szászok német nyelve a királyföldön, s a magyar nyelv a megyéken a román felett uralgott; de úgy hisszük, hogy minden értelmes román elismeri, hogy habár Kazincziok, Baricz ur nagyon sokat küzdött már e nyelv tökéletesítéséért, de 1847-ben e nyelv képtelen volt arra, hogy országos érvénnyel bírjon. Mindenki tudja, mily roppant haladást tett azóta e nyelv, mindamellett ma is csak a francia, latin és olasz nyelv kizsákmányolásával képes e nemzet a törvényhozás eszméit kifejezni; s a mostani nyelv akkor, midőn a román nyelv rendszeresen a nép költészete s nyelve alapján fog rendbehozni, épp oly tarka leend a mostan élő románok unokái előtt, a minő tarka előttünk az „Appr. és Comp.” constitutiók fél latin, fél magyar nyelve.

1847 rendszeres fejlődése volt a nyelv szabad használatának s hatalmas lépés arra, hogy ma már minden tényezőbb nemzetiség nyelve tért foglalhasson.

1847 törte meg a latin nyelv bilincseit, a mely nyelven mindig kiválólag csüngött Austria, miután a német ministerek sem a magyar, sem a román nyelvet nem értették, a minthogy ma sem értik; másfelől pedig Erdélyben szintén egy nemzet sem érti a szászban kívül a német nyelvet.

Mekkora vívmány volt az országra nézve, s mekkora kegyelem az uralkodótól, midőn ez utóbbi a közte és népe közt közvetítő idegen nyelvről lemondott népe nyelveért; ennek természetes következménye, természetes fejlőd-

dése, hogy a mit Ferdinand császár megtett a magyarért, azt tovább menve Ferenc József császár megtegye a magyar mellett a románért.

Im vissza van viva az ország nemzeteinek nyelve, s a boldogító győzelemben a magyar volt a kezdeményező.

Zsarnokság volt-e ez, nem a legdicsőbb, s legjobb következményű haladás?

Kolozsvár, oct. 1.

A f. k. főkörmányszéknek becsületesinkre legméltóbb kezdeményezése az „Inségügyi bizottság” a megalakulás sikerét érte el. A hozánk intézett kísérő iratban kifejezve látjuk azt, miképp habár az inségügyi bizottság segítségére szánt adományok átvételére a tisztí hatóságok utasítván, a bizottság minden hozzájárított közvetlen adományokat is köszönettel fogad, s úgy az ilyenek haladéki nélküli köztudatra juttatását, mint egész működése eredményét annak idejében nyilvánosságra hozta. A bizottság kötelességének tartja. „Az inségügyi központi kormánybizottság” megalakulását s első intézkedéseit tartalmazó körlevelet küldött itt a hatóságokhoz, melynek teljes szövege itt következik:

Azon nagyszerű csapás, mely a testvér magyar hazára, az idén ennek nagyrésztben uralkodott szárazságból súlyosult, a különben legtermékenyebb vidékek feles számú lakóit ezen nagyfejedelemségbeni bejövételre kényszerítvén: a felsőes királyi főkörmányszék kötelességének ismerte intézkedni, hogy egyfelől a szűkölködők a nélkülözhetlen élelmi cikkekkel lehetőségig elláttassanak, s másfelől, hogy a közrend és biztonság ezen ideiglenes bentartózkodás által, semmi tekintetben is meg ne zavartassék.

Ily célból szükségesnek vélvén, egy ki-rekesztőleg ezen ügygel foglalkozandó központi kormánybizottság összealkotását, folyó hó 2-áról 23. 645. 1863. szám alatt kelt magas intérvényben rendelkezett, hogy egy oly központi kormánybizottság életbe lépjen, az ily érdekek ketkezett intézkedései felől, ugyanazon napról és szám alatt kibocsátott körrendeletében, ezen nagyfejedelemség összes törvényhatóságait értesíté is, hogy az „Inségügyi központi kormánybizottság” a királyi főkörmányszéknek Kolozsvárt székelő tanácsosaitól, és az országos gazdasági egyet, s Kolozsvár sz. k. város esküdt közönsége két-két képviselőiből, szerveztetni elrendeltetett.

Ez intézkedés következtében a fenforró inségügyi elire állított királyi főkörmányszéki tanácsos Szacsavay Zsigmond, a bizottság összehívása érdekében, a szükséges felszólításokat kibocsátván, az „Inségügyi központi kormánybizottság”, az idézett számú körrendeletben is megnevezett királyi főkörmányszéki tanácsosok Jakab Bogdán és Filey István; az országos gazdasági egyet képviselői: idős gróf Bethlen János és Fejér Márton; s Kolozsvár sz. k. város képviselői: esküdt közönségi szónok Simon Elek, és városi főügyvéd Pataki József, s kir. főkörmányszéki fogalmazó Lugosi József, mint jegyző személyeikben összeült és magát az érdekllett kir. főkörmányszéki rendelet alapján, mai napon megalakultnak nyilvánította.

Midőn már e körülmény, ezen nagyfejedelemség minden illető közigazgatási tisztviságainak ezenell tudomására adatnék, ugyan-ezen t. e. z. tisztviságok a fenebb tisztelt kir. főkörmányszéki rendeletnél fogva, ezen bizottságra ruházott hatáskör alapján egyszerűsind hivatalosan felhivatnak, hogy a bizottságnak már mai ülésében létrejött, jövő intézkedéseit irányzandó megállapodások sütkeresítését végezt, mindenekelőtt intézkedjenek helységenként, és pedig azonnali összehívására iránt:

a) azon háznépnek, vagy egyeseknek, férfiaknak úgy mint nőknek és gyermekeknek, s a velők lehet marháknak, kik s a melyek, azon ns törvényhatóságban, mint az inség elől a testvér hazából bejöttek, tartózkodnak; kijelöltetvén minden egyes személyt illetőleg azon helység, melyben a testvér hazában rendszeresen lakik, s a hová tartózkodás tehát tekintendő;

b) azon jötevőknek, kik az előbbi pont alatt említettnek felebaráti menhelyet adtak;

c) az idő tartamának, melyre az elhelyezés, s munkávali vagy e nélküli ellátás biztosított-nak tekinthető;

d) azon községek vagy magánosok neveinek, melyek vagy a kik hasonló inséges állapot haznépek- vagy egyéneknek elszállással, vagy egyéb adományok nyújtásával, jöltevoi gyanánt még ajánlkoznak;

e) a munka mivoltának, melyre hasonló menekültek számíthatnának; továbbá

f) azon adományoknak, melyek ama ns törvényhatóságban, az inségtől súlytottak számára, vagy már beszoigáltatván s készletben állanak, vagy csak megajánlvák s felszólításra bármikor is átvehetők, legyenek az adományok ajánlatok- s természetekben, avagy pénzül.

Vonatkozzék a marhákra: különös figyelmbe ajánlatok a t. e. z. tisztviságoknak, hogy az elől idézett kir. főkörmányszéki rendelet köllőleges teljesíthetése érdekében, az összeírásokban megfelelő figyelem fordítottassék annak pontos kiutdhatására, ha a már eddig is telettett végett talán elfogadott marhákon kívül, még több darab is nem telettethetné-e készpénzért, avagy részben?

Kellő tudomásul szolgáljon pedig az, hogy minden ajánlatok, melyek az illetőknek akár hajlék alá fogadása, akár természetekeli segélyezése, akár pénzadományokbani részletezése iránt, községek s magánosok részéről tétetnek, a mennyiben általában nem egyszer mindenkorra szolgálak, a bizottság részéről úgy tekintetnek, mint teljesen érvényes kötelezettséggel tett ígéretek; melyek a nyilvánosság közegei után köztudatra is, mint olyanok juttatnak.

Az eszerelő pontozatok szerint szükséges összeírásokhoz szolgáló könyvmatu izek, a t. e. z. tisztviságoknak kellő számú példányokban ezennel mellékeltek; utasítván a t. e. z. tisztviság, hogy minden egyes helységről szerkesztendő összeírás két példányban állítsák ki: egyike — az eredeti — a t. e. z. tisztviságnaál megtartandó, másika ezen központi kormánybizottsághoz bejuttatandó.

Midőn pedig ezen központi kormánybizottság meggyőződése szerint, az oly nagymérvben szükségelt segélyezés ohajtott sikerére, tetemesen sok függ a buzgalomtól és tapintattól, melylyel a t. e. z. tisztviságok ez ügyben fellépnek, s illetőleg eljárnak; ily meggyőződésből folyólag, mindannak lelkiismeretes és pontos megtételére szólítja fel ezen központi kormánybizottság a t. e. z. tisztviságokat, mit a hivatalon kívül az emberiség oly személyek ügyébeni fáradozásánál, minő az ideit merkeltenesség által, honn, szükségesre jutott honfiaink ügye méltán igényel.

Végül, felhivatván a t. e. z. tisztviság, hogy a jelen intérvény szerint megrendelt helységenkénti és névszerinti mindkét féle összeírás, az intérvény vételtől számított nyolce nap a att a mellékelt izek hasábjai köllő figyelemben tartásáról eszközölje; a beküldésére nézve utasítatik, hogy ezt hivatalos kisérvénye mellett, ezen „Inségügyi központi kormánybizottságnak” hivatalból” címelve, legesekélyebb haladéki nélküli, tehát akép foganatossítsa, miszerint, a mint egyik vagy másik járásban az összeírás végeztől, ez azonnali a királyföldi törvényhatóságoktól inspectoratusokként, a városi helyhatóságoktól pedig egyszerre az az általánban juttassék be, hogy azok tartalmához képest, a már elhelyezettek tartozkodási helyéről tudomás szerezethessék, az elhelyezendőknek pedig a befogadásra ajánlkozott, s még remélhetőleg ajánlkozandó emberbarátoknál lehető csekély alkalmatlanítással eszközöndő elhelyezése iránt megfelelő intézkedések tétethessék.

Czél szeritnek ismerte pedig ezen központi kormánybizottság, hogy ez inségtügynek gyorsabb intéztetése fennakadás nélküli folyamatosan tarthatása végett, minden oly törvényhatóságban, hol a segélyezést igénylők iránt felebaráti részvét nyilvánult s nyilvánland, az illető közigazgatási tisztviság, saját kebléből egy — ezen központi bizottsághoz névszerint bejelentendő — fiók központi bizottság alakítottassék, mely a rendes teendőket a közhatalmági tisztí községek által köllő gyorsasággal igaztassa, ezen központi kormánybizottsággal folytonos érintkezésben álljon, az ettől keletkező, sőt szükséges esetében igénylendő utasítások szerint működjék, s általában minden eseményről, mely az általa képviselt ügy kö-

reben történend, vonatkoznak azon események egyes menekültek személyeire ezeknek egy helységről másba, vagy éppen haza költözésére, avagy általánosan érdekű ügyekre, tudósítását e központi bizottsághoz, nyolczad naponként mindenkor, a körülmenyekhez képest pedig haladéknélküli bejelentéssel, a mi annál inkább akadály nélkül teljesíthető lesz, minthogy a kir. főkezelés intézkedése eredményében, minden ezen, Kolozsvárt székelő központi kormánybizottsághoz, az előbbi cím alatt hivatalosan intézendő tiszti levelek, egyéb hivatalból küldeményekhez basonlólag — postabérmentesek.

Az ügyügyi központi kormánybizottságnak Kolozsvárt, 1863. Szeptember 21-ikén tartott üléséből.

Az erdélyi országgyűlés

XXXVII. ülése, sept. 29-kén.

Kezdeté 10¹/₂ órákor. A múlt ülés jegyzőkönyve magyar nyelven olvastatik fel. Eszrevétel nélkül helybenhagyatik. Olvastatik a „három országos nyelvnek a közhivatali ügykezelésbeni használata” feletti törvényjavaslat mind három nyelven, a mint az a részletes vita folytán megállapított. E törvényjavaslat több helyei a különböző nyelvi kifejezések összeegyeztetésére végett változtattak. Az ekként megállapított törvényezik szavazás alá kerülve az országgyűlési tagok többsége által elfogadtatott. Ezután olvastatott az ő Felségéhez e t. cz. mellett felterjesztendő legalázatosb felterjesztvény.

Gull megjegyzi, hogy ő neki úgy tetszett, mintha e felterjesztvényben az mondatnék: „a legalázatosb törvényezik” (Derültéssé).

Felolvastatván az illető hely kitölti, hogy a felterjesztvényben így áll: „a legalázatosabban ide mellékelte t. cz.” stb.

Olvastatik a kir. biztoshoz e két okmány mellett küldendő átirat, melyben a mellékelt törvényezik és felterjesztvénynek ő Felségéhez juttatása iránt megkérlik.

Fabini megjegyzésére, hogy az aláírás előtt ő Felsége irányában „ehrfurchtvol” a kir. biztos irányában pedig „ehrfurchtig” kifejezése használtassék és nem megfordítva. Megtétetik a változtatás. A felolvastatott okmányok e szerint helybenhagyatnak.

Ülés vége d. e. 11¹/₂ órákor. Holnap ülés. Tárgy az octoberi diploma és februári patens becikkelyező törvényjavaslat kidolgozására kiküldött bizottmány jelentése.

XXXVIII. ülése sept. 30-kán.

Kezdeté d. e. 10¹/₂ órákor. A tegnapi ülés jegyzőkönyve német nyelven felolvastatván, helybenhagyatott.

Elnök napirendre tűzi az oct. diploma és febr. patens becikkelyeztetésére vonatkozó törvényjavaslatot, mire Rannicher, mint az ennek kidolgozásával megbízott választmány előadója a szövegre lép s hosszabban beszédeben a szövegben lévő törvényjavaslatot tudvóló visszavillan Erdély történetére azon időpontig, melyben az a Habsburg ház koránypálcájára alá veté magát, és ez által — úgy mond — megmentetett. Ekként egyesített Erdély — folytatá beszédét — 150 éves sanyarúság után a magyar koronával, azonban mint ön álló ország, Magyarországgal nem állt más összeköttetésben, minthogy azzal ugyan egy fejedelmet birt a Habsburg házból, mely a magyar korona örököse és az is maradand. Szólvé után a rendek törekvéseit eseteli, melyekkel azon igyekeztek, hogy az ország törvényhozását a birodalom egyes részeiben korlátlanul uralkodó kormánybatalom beavatkozása ellenében megóvják, a mi a magyar korona örököseinek a birodalom többi részeitől mindig nagyobb mérvben nyilvánult elzártaságát szülte. Így csökkent az egész ereje és tűnt elő mind a trón, mind az államra nézve a legnagyobb veszély.

Hiányzott a birodalomnak ellenállhatatlan vonzereje t. i. oly alkotmány, mely valamennyi népet s országot közös képviselőbe egyesítse. Ezen alkotmány, az oct. diploma s februári patens, mely a pragmatika „anctioból” nőtt ki, képezte az ausztriai öszbirodalom állam alap törvényeit.

Átment azután szóló arra, hogy ezen okmányok becikkelyezése többé nem forog kérdésben, mert azt a ház már két alkalommal megígérte, s legfőkébb is csak a formáról lehet szó, melyre nézve a bizottmány igyekezett történelmi szokást tartani szem előtt, mindön a következő törvényjavaslatot szerkeszté.

(Olvassa a törvényjavaslatot, azután az oct. diplomát s februári patensét; ez utóbbiakat a ház asztalára minden nyelven külön, biborba foglalt, arany zsinorral s függő peccsével ellátott diszkóba.)

Ezután arra emlékezteti a házat, hogy ugyan e teremben már két nevezetes államnép ment véghez, u. m. Erdélynek Austria alá történő alávetése és a pragmatika sanctio becikkelyezése. Vajha — végzé beszédét —

mint elődeink cselekvének, éppen oly egyakkal hajtának végre mi is e ténny, mely nem kevésbé fontos a főbb elmlítetknél, a haza javára s Austria nagysága s hatalmára nézve, mert Erdély is csak Austria nagyságában s hatalmában lel fel szerencsét, jólétét és jövőjét. Ő Felségéhez intézett válaszfeliratunkban azt mondtuk: tudjuk, mit vár tőlünk a haza s a birodalom, vajha szavainkat tett által is megkoronáznók. (Bravó a centrumban.)

Rannicher után a törvényjavaslatot, valamint az okmányokat, ez utóbbiakat szintén az illető diszpeldányokból, magyar nyelven Lászlóffy, románul pedig Puskáriu olvassa fel.

Saguna (mint indítványozó) a szövegre lép és elmondja, hogy érzelmet, véleményét már több ízben kifejtette, röpiratokban, hírlapcikkokban és szónoklatokban, mikkel öszhangzásban hazafiú és erkölcsi kötelességének tartja kimondani azon ohajtást, vajha e most becikkelyezendő két diploma örök időkre érvényben maradjon, mert meg van győződve, hogy csak e két okmányban foglalt tudós elvek alkalmazása által lehet boldog a haza. Vétkeznék, mond tovább szónok, ha feltétlen ragaszkodnánk a régi alkotmányhoz, mert hisz maga a természet is tovább fejlődik a négy évszáz folytán, ez vehető észre a népek életében is. Ily haladást képez e két diploma is hazai alkotmányos életünkben. Ha ez nem lenne, örökidőre egy törvény mellett kellene maradnunk, már pedig mi most egy új politikai élet küszöbén állunk, mely teljesen szakított a múlttal. Nem osztja továbbá azon aggodalmat, mintha idővel több fogna elvétetni hazai alkotmányunkból, mint a mennyit e két okmány alapján lehetne, hiányokkal birhat bármely diploma, s hogy ezek sem tökéletesek, mint minden a mi emberi — elismeri, de roszalná, ha valaki alapalan aggodalmakat táplálna, a hazafiság s erkölcsi munkásság minden lehető hiányt kiegyenlíti képes. Vannak véletlen alkotmányos szerencsétlenségek, mik ellen nincs semmi óvszer. Aggodalmakkal mit sem végzünk a politikai téren, itt az erkölcsi meggyőződés és bátorság az egyedüli fegyver, mely minden alkotmányos országgyűlést megvéd. Ezek előre becsátása mellett pártolja a bizottmány által előterjesztett törvényjavaslat alakját, s azt ohajtja, hogy a gyűlés is fogadjon e egyhangulag.

Schmidt Konrád nem talál szót örömeinek kifejezésére. Századok óta most másodsor registráltak és történelmi emléktértemben alapörvények, melyek Erdélynek az öszbirodalomhoz szorosabban kapcsoltságát célozták. Az 1722 diki törvényhozási tény, mely által az ország abbéli jogától állt el, hogy fejedelmét szabadon választhassa, nagyobb alkotmány-jogokat adott fel szónok szerint, mint ez országgyűlés felad az oct. diploma és febr. patens becikkelyezése által. Reményli, hogy ez országgyűlés hasonló örömmel és készséggel — mint a századok előtti ösök — teend magáév a felolvasott törvényjavaslatot, melynek koránt sem elve, hanem csak szerkezetét jöhet kérdés alá, minthogy ama két patensnek becikkelyezését az országgyűlés már elhatározta. A nép érdeke nem néz jogcintánítás után, hanem azt kívánja, hogy mielőtt a Reichsrathba menjünk.

Puskáriu ismétli a Rannicher és Saguna által mondottakat Schmidt Konrád azon nyilatkozatára, hogy minő örömet és meglepetést érzett és univertsitása által nyilvánított is a szász nemzet e két okmány kelése fölött, megemlíti, miszerint a román nemzet hasonló érzelmeitől volt áthatva, s azokat ki is fejezte a nemzeti congressuson. Továbbá azon hitét fejezi ki, hogy e nagy szót által, mely-nél fogva e két irományt becikkelyezni késszül ez országgyűlés, nem csak magát az országot, hanem annak egyes polgárait is boldogokká fogja tenni. Csatlakozik végre a bizottmány ajánlatához, s azt szintén egyhangulag elfogadtni ohajtja. (Bravo a szászok részéről)

Plecker: Az oct. diploma és februári patens becikkelyezése nem kérdés többé, csak a t. cz. szövege alapítandó meg. E tekintetben elfogadják a felolvasott javaslatot. A két diploma nemcsak a hazai, hanem a birodalmi alkotmányt biztosítja. Ez utóbbi gyenge esemete még, kifejezéséhez ez ország is fog járulni, s az erdélyi Kárpátok közt szilárd gyökeret fog verni.

Brán de Lemény: Az első törvényezik megalkotása egy, a második kétmilliót érdekel; ma 36 millió boldogságáról van szó, igazza van tehát azon szónoknak, ki ily ünnepek alkalmára igen szüknek mondta e termet. Kiemeli továbbá, hogy a román nemzet a congressusban egyhangulag e patens mellett nyilatkozott és kívánta ez országgyűlés létrejöttét, mely alkalmat nyújt a nemzet általános ohajtása folytán e két nevezetes patens becikkelyezésére. Végre kívánja, hogy az elfogadás legyen lelkesült és egyhangú. (Bravó a szászok részéről)

Sinlutin (écsék és kir. hiv.) feltünteteti e

két okmány fontosságát és üdvös voltát a bizonyítja, hogy Erdély népei csak a birodalmi tanácsba lehetnek fel bajori gyógyszerét; ott testvéreként találkoznának a birodalom minden népei, közös jóéttn munkáissal lehetnek. A román nemzet senkinek sem engedti át az elsőséget a trón iránti büség és ragaszkodásban, behívította ezt 1848- és 49-ben, s a nemzeti congressuson. Végre tiltakozik, mintha az ő népe nem látna szívesen e két okmány becikkelyezését; pártolja a bizottmány munkálatait s csak azt kívánja még, hogy e törvényjavaslat mielőbb megerősítve visszaérkezzen. (Bravo a szászok padján.)

Zimmermann: A birodalmi alkotmány az ország alkotmányát is biztosítja; eddig is ki volt törvényben mondva, hogy évenként országgyűlés tartassék, de a történet mutatja, hogy mily kevésbé vételeit tekintetbe e törvényezik. Ha ilyesmi ismét történne, akkor interpellálni lehet majd a cancellárt. — Bizik a népek alkotmányos érületében, hogy e birodalmi öszalkotmány nem fog úgy járni, mint a máreziusi charta, melynek kibírdetése után itt Szebenben is istentiszteletet rendeztek és mely azután egy tollvonás által megsemmisült. (Bravo a szászok közt.)

A vita befejezése sürgette, eöök felolvassa még egyszer a becikkelyező törvény elejét és végét, és felhívja azon orsz. gyűlési tagokat, kik az olvasott tör. javaslatot elfogadni kívánják, hogy azt felállással kijelentsék.

Erre feláll az orsz. gy. valamennyi jelen volt tagja, azok közt Fogarassi, Eranosz Jeremiás és Lászlóffy kir. hivatalosok.

Az országgyűlés jelentékenyebb tagjai közül nem volt jelen gr. Nemes és Baritiu. Az elnök a szászok bravó! közt kimondja, hogy a határozat egyhangulag hozatott; mire Rannicher figyelmeztet, hogy a határozatnak „egyhangulag” történt hozatala a törvényezik illető helyén is kifejeztessék. (Helyeslés.)

Ülés vége d. u. 2¹/₂ órákor.

Holnap ülés. Tárgya: az elfogadott t. cz. mellett küldendő felterjesztvény felolvasása s esetleg közlemény a kir. biztos részéről.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

M. VÁSÁRHÉLY, sept. 17.
Lánzba tűzni most szeretném
En a jázmit s violát;
Hogy velők megfeszíthetném
Ezt a lelkeimadt márt.

A maros-vásárhelyi ref. egyház 50 éves kitaró buzgóssággal szolgált egyik lelkesze Hegedüs Lajos ur jubileuma ünnepeit ülte. A hiv — s épp azért határtalanul becsült — egyházi szolga nyugalomba lön helyezve egész fizetéssel; szép és egészséges lakából is meg nem mozdítva.

Az ünnepen maga a bucsuzó öreg lelkész beszéde előbb.

Ezután esperes Péterfi József ur elősorolá jubillált lelkesztásra érdemeit; de minő beszéddel! A legszerencsésebb alkalmazással bokrosan felidézett gyönyörű bibliai helyekkel mint egy dicő menyegzői ruhába öltöztetve classicus beszédét, így állítja azt Isten és ember elébe a végre, hogy tenne bizonyoságot amaz alapalan vád ellen, mintha a m. vásárhelyi jeles ref. egyház nem birna igényeinek megfelelő lelkeszt. Részletesen közelebbről folytatjuk.

Dobolyi Sándor.

Füfőrény, sept. 23.
A megilletődés keresztényi szánalommal sir fel lelkünköl, midőn halljuk és olvassuk, hogy vannak emberek, inségre jutott véreink, kik az éhség mián kéneltelenek ott hagyni szilölőföldjüket és házukat; szívünk megdöbben a végzés csapásán, s ha valami vigasztal, csak az, hogy az erdélyi magyarnak legalább van még egy falatja, melyet kettőtörve, inséget szenvedő testvérei egyrészelével megoszthat. Azért minden más bajok és nyomorúságok között is, értesitem a t. szerkesztőjét arról, hogy mi Pirkerecz helység lakói meglehetősen egyetértünk, kivált mikor valami közös elömeneteltünk, vagy bár mily jó tett forog szóban.

Mentől nehezebb napok fenyegetik életünket, annál égetőbb szükségünk van arra, hogy egyedül, hogy elhagyatva ne legyünk, hogy jót tegyünk. Mennyivel nagyobb szüksége van tehát egy hazáját, tűzhelyét szerető népnek segéd nyújtásra, mikor helységére, falvaira és házaira zivataros fellegek tornyosulnak, mikor tűzhelye, családja, keserves keresménye anynyi örvény felé sodortatik s még ahoz élete fenntartása jön kérdésbe, egy lépés, egy mozdulat a hullámoktól hanyatlott hajóban helyesen és a maga idejében téve, hányszor nem segít már a veszélyben küzdőkön a menekvés réve felé. A legmítvelebb, legboldogabb országok művelt és vagyonos osztályai is a réz lezárt vad idők durvaságaihoz hullának vissza, ha merőben elszigetelgetnek magukat a nyilvánosság, a szabadság, a keresztényi részvét és szánalom éltető sugárai elől. Azért hazafiaink, ha valaha szükség volt egymást nemesen gyámolítani, segíteni és éber-

figyelemmel kísérni a napok eseményeit, most kell azt tenntük, mert nehez, de nehez időket élünk; testvérek, nagy szükség van, hogy egymást gyámolítsunk, hogy édes testvéreinket s egymást megérthessük szeretettel, mert a hol szeretet nincs, ott részvét sem lehet; mert mit ér csak a szó cselekedet nélkül, és mikor volt hazánknak, testvéreinknek nagyobb szükségése cselekedetre, mint most? Azért áthatva e rettentő csapásnak még csak hire borzadalmától is, irt községlünk jó érzésű magyar népessége főleg minden jóra buzgó egyházi és világi előjárásai e hó 19-én gyűlést tartván meghatározták, hogy résztvesznek a lehetőleg enyhítő kezet nyújtani szenvedő magyar-honi testvéreinknek és pedig a következőleg. Tudjuk, hogy az inséggel küzdőknek legelső gondjuk önön életök fenntartása, azután marhájok megmaradása, de mi ez utolsón nem tudunk nagy mértékben segíteni, mivel nekünk határunk kevés van, azért kénytelenek vagyunk a szomszéd falvi szászoktól árendálni földeket, bizony nagy áron, hogy kényetünket megszerezhesünk; kaszálónk is épp ugy kevés van, de azért van vállasos jó magyar szívűnk, mit isten nekünk adott, azt nem tagadjuk meg a szükölködő véreinktől, résztveszünk a következőképpen meghatározottat, hogy jöjjön községlünkbe 5 szükölködő magyar család, még pedig egy csizmadia, egy kerekés, egy kovács és két asztalos, ha lovok és szekerek van, némi takarmányról is rendelkezik ns. községlünk, hogy azt ne vesztessék el potom áron; továbbá ezen öt családnak küld irt községlünk 10 uj frtot, az az minden családnak két frtot, hogy míg eddig jönnék legalább dohánra hadd legyen, mivel egyebet csak inkább kapnak, de dohánt nem; az irt öt család legyen mind magyar ember, kinek ittletéről májusig fogunk keresztényileg gondoskodni; emlitelen nem hagyhatom, hogy községlünkben ifju Dávid Mihály, Simon Mihály, Fejér Mihály, Fejér Simon ö kelymek egy-egy családot ellátnak az irt napig szállással ingyen, az ötüdökről községlünk rendezkedik, úgy élelmekről is (folytonos munkatételre is számíthatnak) ugy maguk számokra munkájokkal kereshetnek; fogadják nemes elismerésüket az emberiség nevében mind a négy család, ugy a nemes község minden tagjai, én, mint ez egyháznak tanítója, ha gyermekeik lesznek, ingyen tanítom.

T. szerkesztő ur! Ide zárva küldöm a 10 uj forintot, legyen szíves halmozott bajai között rendelkezni, hogy az irt öt család minél hamarabb kezébe vevén az illető részt, Kolozsvárról utasítva egypár soral, hadd siessenek ide a havasok alá, hogy ama nagy, valóban nagy nyomort, melylyel a gondviselés ez uttal őket meglátogatta, a mennyire tőlünk telik enyhíthessük, kiket testvéri kitárt karokkal várunk körünkbe minél hamarabb, a mit tudatni kérek és teljes tisztelettel maradok

L. Bitai Sándor.

Külföldi levelezés.

Budapest, sept. 16. (Folytatása és vége.)

Igy van itt a művészet is: fényképező nagyon sok van, festő művészekről ritkán hallhatni említést; általánosság áll a zenészet is. A török katonaság bandái fűlsikító kellemetlenek, legjobb az opera mellett működő olasz zenészek bandája, a szultán udvari zenészei és az utcákon járó verklisek; zongorázást Péran gyakran lehet hallani, többen vannak, a kiket gyönyörűség hallgatni, a többi között van itt egy zongorán tanító órákat adó pesti születésű magyar hölgy, a ki a nevezetesebb török és görög házaknál tanítási órákat ad, ezen valóban becsülésre méltó hölgy önszorgalma által beszéli jól a magyar, német, francia, olasz és török nyelvet; valamint említésre méltó egy itt levő magyar kereskedő, a ki midőn hazánkfiain segítni kelt, mindig első helyen áll a ténnyben, ezen becsülendő kereskedő boltjában lehet találni különbféle zene-műveket, albumokat, a nevezetesebb emberek fényképeit, eladók és berbe adandó zongorákat, melyekből vannak olyak, a melyeket külföldről hozatott, de vannak saját készítményei, melyek közül három izletesen felkészített zongorája volt a kiállításra is, a hol meglátva azokat a szultán ezt mondta: nem is tudtam, hogy az itteni lakosok között még eféle művész is van. Most legyen elég ennyi a péraikról. Minthogy Konstantinápolyban Stambul és Péra két nevezetesebb pontja, író még gyakran fogja említni azokat, jelenben pedig visszatér oda, a honnan ezen levél elein kiindult volt, Kadiköre.

Augustus 27-kén a görögök B. asszony menyemeneteli ünnepe volt, a mely nap Kadikön négy napig tartó ünnepe szokott lenni; az egyik örmény-görög templom ezen napról nevezetve, tehát a népszava szerint templom-ünnepe is volt. A görögök és örmény-görögök alsóbb rendű népe között az imádkozási mód hasonló a törökökéhez, kivéve, hogy nem napkelet, hanem az oltár felé fordulnak és sürű keresztvessékek között hajladoznak, azután letérdelnek s végre a földreborulva,

ezen nem értetik homlokukat a földhöz, csak oly közel, hogy a homlokok és föld között egy hüvelyknyi köz marad és ezen hajlongást, térdelést s földreborulást ezek is sok versen ismétlik. Ezen imádkozási módorból lehet következtetni azt, hogy itt nem igen lehet látni köszönetkört a főt meghajtani, az itt szülötték vélekedése szerint egyedül az Istent illeti, s meg a szultánt a fő meghajtása. Ezeknek köszöneti módoruk az, hogy jobb kezét a szájától a fejéhez emelint, a mely módor a szájától csókot és a fejtől tiszteletet jelent; ezen köszöneti módját a török főbb rendű nők kellemes kedvességgel teszik és ezen szokást itt megtanulják a más nemzetbeliek is, s lehet sokat látni, a kik használnak ezen köszöneti módort. Az öltözetekre nézve annyiban megközelíti a görög a török öltözetet, hogy mindenki török fessz hord a fején, (a régén sokszor emelték török kontyok, most még csak a derviseknél láthatók, és még a katonaság fején levő fessz szélire vannak facsarva) de általánosan a szultántól kezdve a legalsóbb osztályal együtt a török nép mindenik az egyszerű bojtos veres fessz hordja fején, így a görögök is, kivéve a helyke urasokot, mert azok a valódi párisi divatminták; a görög alsóbb osztály még bővebb bugyogót hord a törökénél. Az emeltett ünnepre számtalan örömmény család jött Kadiköre, melyeknek előbb-kellő, az az a gazdagabbak csak a templomban és este a sáta helyeken jelentek meg drágán öltözve, egy-egy kávé ház körül (nem levén más sátaból) a hol hogy por ne legyen, majdnem egész sárrá öntözik az utcát és előbb két-három ujnyi sárga homokporon, aztán ezen megöntözött földön vonsozolja a görög nő szeleppes drága kelméből készült öltözetét, a melynek illő helye csak salon és hiúto volna. A hol nincs publikum, ott feltöltik felső szoknyaikat egy-egy arasznyira és azt az itt való kijárással szokták teszi a nagy por és embertömeg miatt. Ezen ünnep napok inkább az alsóbb osztályú nép élvezetes napjai voltak. A proféta születése napja is 27-dik augusztus levén, tehát a török és görög nép ugyanazon egy időben mulatozott, a kiknek utcai sokasága sokadalom kinevelés volt; meri sokféle áruüzemekkel voltak ellátva az utcák, a melyek az emeltett négy nap, négy éjszaka örökösön tömve voltak néppel. A macskazene lehet még hasonló ezeknek lármájához; működött közöttük öt brassai zenész, három hárfanista, több verklesek, csimpoja, trombita, mintegy tízig való zörgő dob és azokhoz olyan hangu fuvola, mint nálunk a perecz áruló spija, volt két húr begedű és még az író által nem ismert muzsikái szerel, és ezek mind egyszerre zenéltek, mindegyik különféleképpen hangzattatva, de a nagy lármából egyiknél se volt kivehető, hogy mit? még csak a honunk féle vadász kürtölések hiányzottak belőle. Az itt a meglepő, hogy a népség arcaiban örökös jókedv van, énekeltek azok össze-vissza török, görög, az ő nemzeti daljaikat egész torkok erejéből, éjfélt felé elkezdődött az utcazó való rákeltetés és egész éjjel futkostak az utcákon, a fáklyához hasonló tűzi szabadon égő gyertyákkal, a mely valami salétromos vegyületekből készül és ezek közt szüntelenül dobták a földhöz a békának nevezett pattogó rákeltetőket, több csoport tánczolvá mulatott (értve csak a férfi nemet). A török alsó osztályú nép tánczolás között karjait kiterjeszti, vagy feltartja feje felett, vagy különféle kanyargást csinálva karjaival, szinte annyit működik mint lábaival, a melylyel a tánczolta után lépdelt jobbra, balra, leggyakrabban lassu forgás között. A görög táncza egészen más, az fűgérn ugrik, abban könnyen és nagyokat hosszan a szobában szabály nélkül (az elsőbb osztályú görögök minden európai tánczot, legtöbbet a francia tánczokat, kétféleképp keringő és a polkát tánczolták.) Volt még a népzaj között forgó hinta, kisdud paronára, melyet annak hordozója le-leltet és nagyszertűleg beszélte a tömegnek a panorámát ábrázoló történetet, és ezen sok zavar közt jött a fagyaltat áruló török s belé kiáltott az általános lármába: Dundurmán on para.

KÜLÖNFÉLÉK

— Nagy Jakab tilinkó-művész hangverseny rendezés holnap estére a nemzeti színházban. Kolozsvár közönsége ismeri varázshangú bodzafa tilinkóját, most azonban a hangszer tökéletesítve van, a mennyiben azt kokuszfa-ból állítatá elé, a furulyát pedig puszpánból. Az előbbinek hangja oly tiszta és csengő, mikép a magyar zenekörökben fel kellene a hangszer használni, mely sokkal szebb a piccolónál. Nagy Jakab ur egy sajátos hangszere is játszani fog, egy magyarófa boton, mit egy havasi öreg román juhász faragott furulyává, s egy volt szolgabíró birtokába jutván, ez utóbbi emléktől adta a tilinkó-művésznek, tordai utóbbi hangversenyekor volt alkalmunk a magyarófa bot hangját hallani, mely Nagy Jakab ur kezei között műv-

szívé emelkedik. A hangverseny programja holnap fog szétküldetni.

— A Gáman Zsigmond által szerkesztett „Erdélyi Posta” első száma megjelent. Alakja ívnyegyed, a minő a hozzá mellékelt „Hivatalos értesítő”. Félíven jelenik meg a fölap, és első számában nem hoz semmi programot, s a mint ebből sejtetheti, csak az intézkedések és hírek regisztrálására szorítkozik. Azt kérde mindenki, mi szükség volt Erdélyben e lapra, mely semmi létezőt pártot vagy társadalmi réteget nem képvisel? Ugy halljuk, hogy megindulásának főoka az, mert már pár év előtt a kormányzók elvette a hivatalos hirdetések anyagi javalmát független lapjainktól, s kötelező hirdetéseit egy pusztá hirdetésekkel álló íven adták ki. Így indítá Gáman ur lapját, hogy így a hirdetéseket biztosabban megvárthassa. Ez a lap eredetének genesisé.

— Kolozs-ról írják nekünk sept. 29-ről: Másodszor is megválasztott országgyűlési követünk Gr. Bánffy Béla elküldvén bazafias lemondási nyilatkozatát hozzánk, a lemondást az illő helyre fel jelentettük. A mult hete mind a felső és kir. kormányzók, mind a kormányzó 6 excellenciájuk megrendelék a lemondási nyilatkozatot egyik helyre eredetileg, másik helyre másolatilag megküldeni. A rendeletet teljesítették. Feszült figyelemmel várjuk a rendeletet. Mész-szűrtünk lefolyt; gyengén fizet, a méhek a június havi esőzések miatt sokat, és későn rajoztak; mikor már gyűjtés ideje volt, a nagy szárazság megszorította; másod-harmad rajok majd mi mézet sem gyűjthettek. Egy veder lépés méz 5 forintot fizetett. A malé (törökbuza) szedés is foly egy hét óta, a verőfényes helyeken kevés termés van, az ész-ke helyeken közepes.

— Ö Felsőge f. évi sept. 19-ről kelt legfelsőbb határozata által Fogaras mezővárosát az erdélyi városok sorába emelte.

— A Reichsrath alsóházának sept. 25-iki ülésében gróf Dzeduszycki lembergi esete tárgyalatott. A nemes gróf, kocsián mēvén, egy zsandár által feltartóztatott s a rendőrségi igazgatóság házába vitetett, a honnan ugyan vagy egy óra múlva ismét szabadon bocsátatott, de csak miután kocsiját átmozgatták. A gróf e feltartóztatást elogatásnak tekinté és birodalmi tanácsosi méltóságában serte érzi magát. Az immunitási törvény alapján panaszát emelt a házban. A Rogawski-féle bizottmány volt ezen ügynek is megvizsgálására kiküldve. Az előadó mindenképp a gáeshoni helytartóságnak tudósítását olvassa fel, melynek veleje ez: A rendőrségnek bejelentetett, hogy Dzeduszycki gróf házában két kocsi van fegyverrel megrakva. E kocsi egyiké, melyen a grófnak fia ment ki a városból, feltartóztatott és ha nem is fegyvert, de negyven szűrtke köpenyget találtak. A fiatal gróf be is fogatott és pörbe idéztetett. Midőn aztán másnap a jelzett második kocsi is az öreg gróf által kiindított, a rendőrség kötelező érte magát azt feltartóztatni, hogy azt megmozgassák. Ezen adatok alapján az alsóház bizottmánya különbséget tesz a feltartóztatás s letartóztatás közt, a gróftól elfogva voltak nem tekinthet, s így az immunitási törvényt sértetnek nem találhatják. Indítványozza ennek következtében, hogy a ház sajnálatát jelenise ki az eseten, különben pedig napirendre térjen át. Báró Meesery rendőrmester ur válaszolt, védvén a rendőrség eljárását. A nemes gróf — ugymond — már csak azért sem lehetett elfogva, mert minden ellene irányzott intézkedés attól függött, találak-e tilos jószágok a kocsiában vagy nem; a rendőrségnek tehát csak a kocsi volt dolga. A gróf fiát is szabadon bocsátották, miután kijelentette, hogy kocsija tartalmáról tudomása nem volt. A ház végül a bizottmány felfogásához csatlakozott s ennek indítványát elfogadta.

— Szerb hazánkfiai elmennek-e a Reichsrathba? A prágai „Politik”-nak azt írta egyik bécsi levelezője, hogy a magyarországi szerbek és tótok biztosították megjelenésüket a bécsi Reichsrathban — Ugyan e lapnak egy bécskai levelezője most tiltakozik ezen föltétele ellen s élesen gunyolva a bécsiek virtuozitását, melylyel a legkedvezőtlenebb viszonyokat rózsaszínben látják, kijelenti, hogy ha van, ki illetően biztosítékokat adott, az nem képviselője a szerb nemzetnek s nincsen jogában, hogy nevében nyilatkozzék. A mennyiben a nemzet közvéleménye ismert előttünk — teszi hozzá a bécskai levelező — lehetséges, sőt bizonyos módosítások közt valószínű, hogy az 1861-diki congressus szellemében helyreállítandó autonóm szerb provincia külön követeket a Reichsrathba. — A magyar koronaország közvetlen szerb választókerületei azonban azt nem teendik soha.

— A februári alkotmány módosítása s lehetőségeinek hajnalhasadása. Nehány Reichsrath-követ a német kérdéssel tanakodott Bécsben. A „N. N.” szerint oly program főpontjairól beszéltek, mely a nagyobb klubtanácsokmányok alapja legyen. Azon javaslatot, hogy a reformterv egészben elfogadassék, a többség visszautasította; csak

azt határozták, hogy alapeszméjéhez ragaszkodnak. Ezzel azonban nem akarják megelégedésüket nyilvánítani a reformtervvel, hogy ha nem is visszautasítolag, legalább itélőleg állnak szembe vele. A februári alkotmány módosítására készeknek nyilatkoztak; attól sem idegenek, hogy másfelől származó módosítások történjenek a reformtervben, a mennyiben ezek a történeti hatalomviszonyokat teljesen nem mellőzik. A legközelebbi reformgyűlési gyűlésben való részvét visszautasított; ellenben azt határozták, hogy a német követek gyűlésbeni részvételre törekessenek.

— Az „Idők Tanuja” szerkesztője 14 napi kaszányai szobafogságra és 50 frt pénzbírságra ítéltetett el a folyó évi 55 és 57-dik számaiban közlött vezércikkéért. A „Szepesi Értesítő” szerkesztője pedig haditörvényszék elé idéztetett.

— A dohánytermesztés sem Magyarországon, sem Horvát- és Tórországon nem a legkedvezőbbben ütvén ki, hogy a mellett a természet, kik a folyó évre még tavaly előre meghatározott beváltási árakban, az ezen földmívelési iparágra fordított munkáik és kiadásai elegendő jutalmazását fel nem találhatnák, — a dohányültetés s termesztés folytatására s tökéletesítésére buzdíthatassanak: a cs. kir. pénzügyminiszterium, a mult évben kiszabott dohány-beváltási árakat, a nevezett országokban, ez idei dohánytermelésre nézve hatályon kívül téve s a beváltási árakat legnagyobb részben tetemesen fölemelte. Így nevezetesen, — miut a „F-n” bécsi levelezője írja — a közönséges levelekből a debreceni, szamosbáti, szulokai, nagy-károlyi, szegedi s tiszaí muskotály dohány mázsájának ára változtatott levelekből 12 forintról 14 forintra; első osztályú levelekből 9 frt 50 kről 11 frtra. második osztályú levelekből 7 frtről 9 frtra — a pécsi kacs-néklü levelek mázsájának ára, változtatott levelekből 11 frt 50 kről 13 frtra, első osztályú levelek 8 frtről 9 frtra, második osztályú levelekből 6 frt 50 kről 8 frtra emeltetett. A kacs-néklü minden nemű szivar-göngy levelek mázsájának ára 23, 20 és 16 frtről 24, 21 és 17 frtra emeltetett. A csetneki kerti levelek mázsájának ára szintén egy forinttal tetett 22, 17 és 19 frtra emeltetett. Szintén egy forinttal fölemeltetett a faddi, vidéki, ógyallai,debrői, lettingi és ugynevezett erdélyi finom kerti levelek mázsájának ára, azaz 17, 13 és 8 forintra; hasonló képpen a kacsos lettingi, a keszkefalvi, jánosbázai, bá-sági, főbischti stb; a nagy-donyi s az ugynevezett erdélyi közép-levelek első három osztálya mázsájának ára is.

— A Murawieffek. A tulszigoráról elhírhedett orosz tábornoknak több testvére van, kiket vele nem egyszer összetévesztenek. Egyik testvére Mihály, ki 1795-ben született, orosz minister volt, mely állomárról 1861. végével bocsáták el. A harmadik testvér, ki legidősebb, Sándor az 1825-diki összeesküvésbe volt bonyolodva és ezért Sibériába száműztek. 1829-ben Irkutskban rendőri minister volt. Később kegyelmel nyerve katonai szolgálatba lépett, tábornok és Nishni-Nowgorod parancsnoka lett, hol a jobbgyok felszabadításán teljes erővel munkált. Most senator Moszkvában. A család legfiatalabb tagja André, ki utleirásaival (Chateaubriand és Lamartine modorában) az orosz irodalomban magának szép nevet szerzett. Munkái némre, sőt részben francziára is le vannak fordítva. Távolról rokon velük Murawieff Miklós tábornok is (e névén harmadik), ki sok ideig keleti Sibéria parancsnokoló tábornoka volt, s mint ilyen az amuri tartományoknak Oroszországhoz való kapcsolattatásán munkált, a miert is 1858-ban gróf Amurszki czimet kapott.

— A „Botschafter” felemlítvén, hogy „Döry Constantia asszony” peres ügyben a birodalmi tanácshoz folyamodott, ennek politikai jelentőségét tulajdonit, mert azt tanúsítja, hogy az eszmé, a birod. tanácsnál oltalmat keresni: lassan-lassan behat az annyira elzárkózott magyar fajba is. A „Független” bécsi levelezője ma felírta a „B-t” álmódosításából. Szinte Döry Constantia körül belől 70 éves kasszony, ki alkalmasint család jótéteményeiből él, s kinek az a rögzeméje, hogy nagykorúnak nyilvánítsák. Legújabbán gondnokság alá helyeztetett és már 1857 óta folytatótt panaszait mind a császári, mind a magyar hatóságok alaptalanok és elmeengeneségből eredőnek nyilvánították s visszautasították. Az egészben az a legsajnálatra méltóbb, hogy egy köztiszteltett név ily modorban nyilvánosságra hozott.

— Maros-Vásárhelyről sept. 24-ről a következő levelet vesszük: Alkalmunk volt azon kimutatást látni, melyszerint több nemes marosszékbeli birtokos a magyarbani szűklődők elfogadására hazafi és emberi ajánlatát megtette, mely mai napig terjedő kimutatásból sietünk közölni a következő névsort: Szekeres László 1 egyént, Szántó János 2 e. Rozman

Mihály 1 e. Sámson Lajos és Baruch testvérek 12 e. Gálalvi Imre 4 e. Gálalvi Sigmund 4 e. Antal Imre 3 e. baró Rothntal Henrik 7 e. Rosnyai János 1 családot, Csiki Lajos 1 e. Kirsch Vince nyug. örnagy 2 e. ifj. Jenci József 2 e. Nuridsán Gábor 2 e. Dindár Lajos 6 e. Molnár Mihály 2 e. gróf Rédey István 20 e. nőtől gyermekestől. Vajda Domokos 2 e. id. Nagy István 1 e. id. Zongor Lajos 2 e. Kelemen Mihály 1 e. Vajda László 2 e. Eperjesi Mihály 1 cs. Kis Antal 1 e. Nagy Mihály 1 e. Nagy Sámuel 1 e. Virág Domokos 1 e. Turnowszky Simon 1 e. Bárdosi János 6 e. Fekete János 2 e. gróf Lázár Mór 40 e. Nagy Dénes 2 e. Balla József 1 e. Nagy Domokos 1 e. Sigmund Károly 1 e. Balla Péter 2 e. Komáromy Borbára 3 e. Bereczki Károly 5 e. Bereczki László 8 e. Bereczki Sándor 2 cs. Tökés László 1 cs. Hajdu Mózes 2 e. Pataki Miklós 4 e. Mihály Sigmund 4 e. Nagy K. Ferenc 2 e. Ladossian Imre 1 cs. Jakab János g. n. egyesült lelkész 1 e. Szántó Péter 1 e. László György 1 e. Tordai József 1 e. Kocsis Onutz 1 e. Gagy Ferenc 1 e. Sárosi József 1 e. Filep Sigmund 2 e. ifj. Albert István 1 e. Iszlai Ferenc 1 e. özv. Kén Lajosné 1 e. Szász Dániel 1 e. Filep Péter 3 e. Albert Mihály 1 e. Filep Miklós 2 e. Simon Mihály 1 e. Róza István 1 e. ifj. Nagy István 3 e. Frici Fekete Miklós 1 e. Dániel Sigmund 1 e. Győri Sigmund 1 e. id. Dobos Sándor 1 e. Szakács István 1 e. Mátyás Márton 1 e. Simó János 1 e. Kaesa Károly 1 e. K. Nagy Ferenc 1 e. Fábán István 1 e. Apor Lázár 3 e. Frici Fekete Albert 6 e. Nagy Gyula 1 e. Nagy Imre 1 e. Dániel István 1 e. Nagy Dániel 1 e. Rápoli Ferenc 1 e. Illyés István 2 e. Ürmösi Sándor unitariánus lelkész 2 e. György László 2 e. Turman László 1 cs. Magyarai Lajos 1 e. Magyarai Sándor 1 e. Nagy József 1 e. Benő István 1 e. Sandi Péter 1 e. Magyarai László 1 e. Magyarai Gergely 1 e. Kovásznai József 1 e. Benő Sándor 1 e. Kovács László 1 e. Csok Mihály 1 e. Kovács Péter 1 e. Szabó Mihály 1 e. Daróczi Pál 1 e. Sándi János 1 e. Benő Dániel 1 e. Benő Albert 1 e. Nagy Gergely 1 e. Barabás István 1 e. Nagy Sándor 1 e. Zrinyi József 1 e. Benczédi Mózes 1 e. Benő Miklós 1 e. Benő György 1 e. Fogarasi István 1 e. ifj. Nagy Gergely 1 e. Kovács Károly 1 cs. ifj. Magyarai Márton 1 e. Máthé Todor 1 e. Borra Sigmund 3 e. gróf Lázár Dénes 1 cs. Márkus János 1 e. Moga Pintya 1 e. Szántó Gergely 1 cs. Jekán Vaszi 2 e. Nagy Lajos 1 e. György Elek 1 e. Fábán Pál 1 e. Benke Ferenc 1 e. Gligor Miklós 1 e. Asztalos Sándor 1 egyént, Szarka Demeter 1 e. Boczán Vaszi 1 e. Asztalos György 1 e. Cseh Mózes 2 e. Bothos Kálmán 1 család, 1 egyént, Magyarai Sándor 2 e. Magyarai Pál és Sándor 2 cs. Balázs Károly 1 e. Tusa György 1 e. Balázs Sándor 1 e. Szilágyi Péter 1 e. Sütő Szabó Márton 1 e. Erdős Márton 1 e. Erdős Mihály 1 e. Józsa Mihály 1 e. gróf Toldalagi Ferenc 7 család, id. Sánta József 1 e. id. Madarasz Mihály 1 e. Makfalva közsege 10 egyént. Boósi József 1 e. Kiss József 1 e. Tompai Bothos Kálmán Püspök-Ladányi Mosolygó Mihályt és nejét már magához be is vette. E szerint Marosszékből összesen 150 birtokos elvállalt 356 egyént a szükségesekell ellátni, és 36 darab marhákat kitelelés végett, mely ajánlatok jelen viszonyaink közepezt annál inkább méltánylandók, mivel magunk között is elég segélyre szorult egyén és család létezően, azoknak lehető fölségellése is a jobb módokat igénybe veszi. A városi gyűjtélékekről később szólnak.

Egy székely.

— Kimutatás a kolozsvári kiségitő pénztár-egylet forgalmáról sept. havában 1863.

Bevételek:	
Pénztármaradék a m. hórl	1,421 ft 91 kr.
31 uj tag 55 részvény után	
5 ft 25 kr	288 „ 75 „
Havi, rendes és rendkívüli betételek	9,214 „ 83 „
Könyvdíjakban	31 „ — „
Kamat és provisio	1,247 „ 76 „
Bélyegdíjakban	73 „ 2 „
348 tag által visszafizetett kölcsön	57,305 „ — „
A bevételek összege	69,582 „ 27 „
Kiadások:	
365 tagnak kölcsön	61,953 ft — kr.
Tisztviselők fizetése	143 „ 79 „
Bélyegre	82 „ — „
Irodai kellékek, nyomtatvány	133 „ 16 „
Házberre	125 „ — „
Kamat	40 „ 5 „
Tőke visszafizetés	4,517 „ 92 „
A kiadások összege	66,994 „ 92 „
Pénztármaradék	2,587 „ 35 „
	69,582 „ 27 „
Kolozsvárt, szeptember hó 30. 1863.	
Tauffer Ferenc, Gelth János, Wagner F. igazgató.	könyvvezető. pénztárnok.

Nyilttér. *)

Tisztelt Márk László ur! A „K. Közlöny” 113-dik számában megjelent cikkére — személyemet illetőleg — válaszom a következő:

En jartam Mocson Hosszu József urnál, s vele értekeztem, úgy az ő, valamint a M. D. megválasztása felől is, mi hogy nem úgy történt meg, mint mi eziránt megegyeztünk volt, annak valóban nem én vagyok az oka; de ezen kívül én sehol, senkinél e czélból nem voltam, sem Moga Jakabnak a: „tán megbolondultatok” stb. nyilatkozatát nem hallottam, s senki mellett nem cortedkedtem.

Ön jó uram rozsl volt informálva, s mivel nem teszem fel, hogy rossz szándékból vádolt volna, teljes illemmel felkérem önt állításom valóságáról meggyőződni, s megnyugtatósomra, vagy a „Kolozsvári Közlöny” útján, vagy pedig egy hozzáam intézendő privát levélben állításait, személyemet illetőleg visszavonni, minthogy ellenkező nem remélt esetben kénytelen vagyok önt uram rozsllektü rágalmazónak nyilvánítani.

Nesztor József.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, sept. 28. Egy lakoma alkalmával Skocziának Blairgovie városában Russel lord ezt mondotta: Oroszország megszegte a feltételeket, a melyek alatt számára a bécsi szerződés biztosította Lengyelország birtoklását; következésképp Oroszország elvesztette birtokának jogezimét.

Bécsi lapok szerint a londoni kabinet jegyzékét intézett az ausztriai kormányhoz, a lengyel kérdésben teendő további lépésekre vonatkozólag. Tartalmáról csak hozzávetőleg azt írják, hogy az angol kormány a Russel fenebb érintett nyilatkozatában kimondott eszmét fejteti, hogy t. i. Oroszországnak Lengyelországhoz való birtokzsimét nem kellene továbbra elismerni, miután e hatalom maga szegte meg az 1815-i szerződéseket, a szerződő hatalmak ama jogának visszautasítása által, hogy a szerződés határozmányainak teljesedésebevétele felett örködhessenek; e szerint tehát Oroszország maga tette kérdésessé Lengyelországhoz való birtokjogát. A lapok azt írják, hogy nem igen van kínzés reá, hogy Austria ezt a gondolatot magáévá tegye.

Franciaország. Páris, sept. 27. A császárt october 1-re várják Biaritzból Párisba, s azt hiszik, hogy a lengyelügyben elhatározó lépéseknek kell bekövetkezni. Napoleon herceg, a mint beszél, Londonba menend, hogy biztosítsa az angol kormányt Francia-

ország önzéstelenségéről s arról, hogy a háború a nyugati hatalmak által megállapított feltételek és czél korlátai között marad. Ha pedig Anglia vonakodnék közremunkálni, úgy kiteszi magát mindazoknak az előre nem látható katasztrópháknak, a melyek Franciaországnak elszigetelt és ellenőrzetlen cselekvéséből Európában előállhatnak. Austria részéről megelégednek a tuileriák kabinete a nyugati hatalmakra s Lengyelország helyreállítására nézve jóakaratu semlegességgel.

A császár, hir szerint, Czartoriski herceget a becsületrend első osztályú keresztjével díszítette fel; a mit ellentétetésnek magyaráznak Murawieff közlebbi kitüntetésére. Czartoriski is elutazott Londonba, még pedig, a mint mondják, meghívás következtében.

A „Botschafter”-nek írják Párisból: Bizonyos, hogy III. Napoleon nem éppen rajong a lengyel ügy mellett. A mostani császár csak népszerű rokonszenvek, de ezek által aztán szorosabban van a lengyel ügyhez kötelezve, mint gondolni lehetne. Könnyen megtörténhetik, hogy egy keserves meglepést készít Anglia és Austria számára. Angliának az által, hogy a keleti tengerre egy hatalmas páncélhajóhadat küld, a melyet a világ még soha nem látott. Ausztriának pedig az által, hogy az olasz hűbéri királyság 100,000-ből álló segédseregét igénybe veszi s Ausztriának ezt fogja mondani: „Nem tehetek máskint, egyebiránt jó barátok maradhatunk.” Ebben fogna állani Franciaország elszigetelt fellépése. Mert ha Anglia és Austria cselekvőleg közre nem működnek is, arra itt bizton számíthatnak, hogy a lengyel ügyre nézve kedvező semlegességgel által erkölcsileg gyámolítani kell a francia államot.

Írja továbbá a „Botschafter” levelezője, hogy Napoleon császár parancsot küldött volt Montebello hercegnek Pétervárra, hogy a czár Finnlandba utazása előtt kérjen kiballgatást s terjeszse elő nyomatékosan, hogy egy elutasító válasz a hatalmak jegyzékeire, veszélyes lehetne Europa nyugalma nézve. A kiballgatás sokáig húzódott halasztódott. Végre megtörtént, de az elfogadás hideg és rövid volt. Látszott, hogy a császár nem gondol semmi engedélyre. Gortsakoff elég mézes-mázoson beszélt, de az ő szavaiból is kitűnt, hogy Oroszország csak játékot akar tizni a hatalmakkal. Montebello mindezekről tudósítást küldvén Párisba, a császár megállapította a maga határozatát. Hogy mi ez, még titok; a császár tettei fogják csak elárulni. A nézetek áramlata most oda irányul, hogy Franciaország szűkséges esetében Angliától és Ausztriától magára hagyatva is lépjen fel a lengyel kérdés megoldására, hogy a francia tömegek lengyel rokonszenveit kielégítse.

A „France” azonban nem akar tudni Franciaországnak erről az elkülönített fellépés-

ről. A hol becsületkérdés forog fen, ugymond, nem szoktak megbízások útján verekedni. Franciaország nem cselekedhetik, ha Anglia és Austria lázhoz bocsátott fegyverrel csak nézők akarnak lenni. Ez Angliára és Ausztriára méltóságnélküli, Franciaországra nézve pedig biztonság nélküli helyzet volna. Ha három nagy nemzet között szövetség létezik, az komoly, őszinte és tükéletes kell hogy legyen. Vaskapcsokkal kell hogy egymáshoz csatlakozzanak, kölcsönös biztosítások és feloldhatlan kötelezettségek által. Elszigetelt háború egy oly kalandos vállalat, a melyet a „France” soha sem fogna javasolni a maga kormányának.

Ugyancsak a „France” szerint valószínűnek tartják, hogy a londoni követségben Grosbárt Walewski gróf fogja felváltani. Ha ez a hir valóban, írja a „France”, a politikai világ élénk meglepéssel fogja venni. A jelen körülmények között Walewski grófnak Londonba menetele nagyon alkalmas arra, hogy még szorosabbá tegye a viszonyt ama két nép között, a melyek Európában a polgárisodás elveit és érdekeit képviselik.

A párisi török követ tudatta a tuileriák kabinetjével, hogy kormánya felvilágosítást kért a pétervári kabinetől a fekete tenger feltűnő erősítésének oka felől.

Orosz- és Lengyelország. A „N. Nachr.”-nek írják Berlinből, sept. 27-ről: „Tekintve a tudva levő akadályokat, a melyek bizonyos tudósításoknak innen táviradai uton való elküldését gátolják, a levelezés útját választottam, hogy közöljem önnek az alább következő adatot, a melyet tovább terjeszteni vonakodnám, ha oly kufőből nem meritettem volna, a melynek hitelességeért határozottan jót állhatok. „Az orosz kormány egyik illetékes képviselője által Varsóban, illető helyen kijelentette, hogy Oroszországot arra az esetre, ha a legrövidebb idő alatt bizonyosságot és biztosítást nem szerezhet magának arról, hogy Austria további lépéseiben nem fog auyugati hatalmakkal együtt tartani, azonnal kellő számú hadtestet küld át a galicziai határokon.” A fenebbi orosz fenyegetés valószínűsítésén azonban, a tudósító minden fél állása mellett is, bécsi lapok, sőt maga a „N. N.” is kételkednek.

Ujabbak. Bécs, sept. 30. A mexikói küldöttség itt van s holnapután indul Triestbe és Miramareba. Egész iratnyalábokat visz magával, a melyet részint az előkelők gyűlésének, részint Mexiko egyes helyhatósági tanácsainak szavazatait tartalmaznak. A küldöttség vezetője Don Gutierrez de Estrada.

Krakó, sept. 29. A „Czas” részleteket közöl egy 23-kán Dzialoszycze mellett történt csatáról. Az orosz haderő sokkal nagyobb volt, mint a felkelők, kik 50 halott elvesz-

tése után teljes rendben visszavonultak. Az oroszok vesztesége is tetemes.

„K. KÖZLÖNY”

magán távsürgönye.

Feladatott: Szebenben oct. 2-án d. e. 8 óra 55 p.
Megjött Kolozsvárra: „2-án d. e. 9 óra 9 p.”

A kormányzék áthelyezése iránti hírek ekkor alaptalanok. A birodalmi tanácsosok megválasztására szervezett bizottmány tizenkét tagból áll. A bizottmányi javaslat előadása és tárgyalása után az országgyűlés el fog napolattani.

Legujabb Szebenből october 1-ről fenebbi telegrammunkkal egy időben vesszük t. értesítők következő sorait: A mint híteleken értesültünk, parancs érkezett felülről, hogy a gubernium ez év novemberén már Kolozsvárra visszaköltözzék. Az első törvény-cikkre vonatkozó leirat ma felolvasatott. A románok b. Reichensteinnal együtt a történet változtatások rögtön elfogadása mellett, a szászok hevesen ellene nyilatkoztak. A vita java most foly. A dolgok itt úgy állanak, hogy hétfőn vagy kedden megválasztatnak a birodalmi tanácsosok. (Ez volt tehát oka, hogy a birodalmi tanács elnöke a bir.-tan. 27-i ülésén a budget-bizottmány jelentését elfogadó ülést mindenképp a jövő hétfőig kívánta elhalasztatni, míg a nem kormánypártiak oct. 1-én akarák az ülést; Schmerling ő exelja ajánlá az elhalasztást, mert hétfőn érezendi magát képesnek a ház előtt körülményes közlést tetheti az alkotmány mielőbbi átvitelére tett lépésekről. Vagy is örömmel jelentendi, hogy a jelenlegi erdélyi országgyűlés megy a bir.-tanácsba s köveit már akkorra meg is választotta. Szerk.)

Gabonaár Kolozsvárrt October 1-jén 1863.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztabúza 3 frt 60 kr. Elegybúza 3 frt — kr. Rozs 1 frt 90 kr. Árpa 1 frt 30 kr. Zab 1 frt — kr. Törökbuza 1 frt 80 kr. Pilyóka — frt 60 kr. Marhahús 10 kr.

Bécsi börze October 2-kán: Nemzeti kölcsön 81.90. 5% Metalliques 75.60. Bank-részvény 786.—. Hitel részvény 187.20. Váltó Londonra 111.50. Ezüst 111.35. Arany 5.33. 1860-diki Allam kölcsön 97.70.

September 30-án: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 76.—. Erdélyi 73.75.

T. és felelős szerkesztő DÖZSA DANIEL.

HIVATALOS.

Sz. 3709. — 1863.

(210)

(1—3)

Hirdetmény.

A folyó évi november 1-85 napjával kezdett vendő 1863-ki katonai év folytán a helybeli katonai laktanyák számára e város által tűzifa pótlékban mintegy 92 rovid öl kemény tűzifa, továbbá mintegy 23 mázsa világítási olaj, mintegy egy mázsa fagyú gyttya, és mintegy 2800 10 fontos részlet sűrű szalma lévén adandó, ezen kellékek kiszolgáltatására nézve f. é. **october 13-án** d. e. 9 órakor tanácsosnál emelet 4-ik számú gyűlésteremben árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni vágyók a fölkiáltási öszveg 10% nak bánatpénzül betétele mellett megjelenni fölhívatnak; bővebb értesítést vehetni illető tanácsai eladónál tanácssteremben 1-85 sz. alatt.

Sz. k. Kolozsvár város közigazg. Tanácsa 1863 sept. 30-án tartott üléséből, kiadta **Elekes András**, h. aljegyző.

3693. — 1863.

(2—3)

(207)

Árlejtési hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. városa közigazgatási és törvényszéki foglyai számára szükséges vált öltözék és ágyneműek beszerzésére nézt a v. e. közöség 228. — 1863 kőzs. sz. végzésében meghatározván árlejtést tartatni, az a f. év **october 15-én** úgy délelőtti, mint délutáni hivatalos órákban városházánál, emeleten a 4-ik számú gyűlésteremben fog megtartatni; mely alkalommal az alábbirandó fölkiáltási árak mellett árlejtés tárgyai lesznek:

I. Ágyneműek: a) 86 darab szalmazsák, külön 7 1/2 singnyi rőfös széles, négy nyitlós vászonból, készen megvarva, darabja 2 frt 20 1/2 krval o. ért. b) 20 darab kettőspokrocznak kettő vádása és a két darabbá váltanak egy egy vége beszegése; a kettős darabja 10 krval, tőt s czérnát oda számítva. c) 64 darab 1 rőt hosszú, s 1 láb széles vászon párnahajnak varása, vászon lepedőkből, 8 % nyolez krval tőt s czérnát oda számítva.

II. Válozóneműek: a) varása 122 darab férfignek egy gombosnyak gallérral 40 krval, sőt a czérnát is oda számítva.

b) Varása 140 darab férfigagynak korczal s kötővel, 30 krval, tőt s czérnát is oda számítva.

c) Varása 48 darab női ingnek keskeny nyakgallérral és rövid kötővel, 35 krval, tőt s czérnát is oda számítva.

III. Felsőruha neműek: a) 48 darab női jersing 8 1/2 singnyi, 1 sing széles ték koczkás, vagy csikos brassai gyapott szövethől, az alján 3 hüvelynyire damiszlájjal, szürke gyölcsgallérral, és 2 1/2 singnyi vastag fehérgyapott kötővel, készen megvarva, darabja 3 frt 61 krval.

b) 12 darab női Schlaffrock 13 1/2 singnyi a fersingekhez basonló brassai gyapott szövethől, erős szürkegyöles korczal, 3 sing fehér galand kötővel, s galléra 1 fehér csontgombbal, készen megvarva, darabja 4 frt 75 1/2 krval.

c) 24 darab főrevaló női keskeny 50 krval.

d) 66 darab czondra csinálása 1 frtjával.

e) 66 darab harisnyanadrájt csinálása 80 krval.

f) 66 darab ktfelől fölhajtott sapka csinálása, darabja 50 krval, a d) e) és f) alatti cikkekhez város adván szövethet.

IV. Lábbeli neműek: a) 66 párbakkancs párja 4 frtjával és b) 24 pár női fejelt szima, párja 1 frt 60 krval o. ért.

Vállalkozni vágyók a fölkiáltási öszvegek 10% nak bánatpénzül betétele, és a vállalat teljesítésére képesesgük tanúsítása mellett irt árlejtésen, a kitűzött helyen, és időben megjelenni ezennel fölhívatnak.

A föltételekről bővebb értesítést vehetni a városi rendőrigazgatóságnál.

Kolozsvár sz. k. város közig. Tanácsa 1863-ik év sept. 26-án tartott üléséből.

Kiadta **Elekes András**, h. aljegyző.

NEM HIVATALOS.

(211) **Eladó Széna és Szalma.** (1—3)

Tordamegyében **Mező-Szengyelben** 50 szekérnyi jó minőségű széna, 300 kalgya tavasz gabona szalma, 20—30 szekér malékór eladó. Az ottan felétetui kíváló marhai számára ietálló is ajánlatik 30 darabba. Értekezhetni Takáts József gazdasitzelt, posta útján is Gyéresen Torda mellett.

(197)

Hirdetés.

(5—5)

Mlgs. gr. Bánffi Béla urnak Tordamegyében **Maros-Ludason** a Marosfolyam partján fekvő rész jőzsga, illetőleg udvarilaka, a piac közelében lévő vendégfogadója, folytonos korcsmároltatási joggal; az országos és heti vásári jövedelmekből az irt gróf urra eső osztalék: továbbá a m. ludasi batáron tagosított összes földbirtoka u. m. 164 hold 1480 □ öl kiterjedést szántóföld, 338 hold és 620 □ öl kaszálló, és 889 hold és 483 □ öl kiterjedést legelő, a jövő 1864-ik évi aprilis 24-ik napjától kezdve, hat egymásután következő évekre, haszonbérbe lévén kiadó: a kivenni szándékozó jelen évi december 25-éig értekezhetik arról Kolozsvárrt, k-szénuczában 47 sz. alatti házól lakó **ÜRMÖSI SAMU**-val, kinél a haszonbéri szerződvény feltételei is megtekinthetők.

(203)

Figyelmeztetés!

Alóli **KOMLÓKERTI** vendéglős, valamint a nyári saison alatt kitűnő pártolásnak örvendő, épp úgy reméli jól berendezett téli helyiségében józú **ételei, italai és pontos szolgálata** által a nagy érdemű közönség pártfogását kiérdemelni.

Kolozsvárrt, sept. 29-én, 1863.

AJTAI LÁSZLÓ.